

Onderwerp

Wijziging subsidieplafond agrarisch natuurbeheer Zuid-Holland 2023

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Europa is een belangrijke speler bij ons landbouwbeleid. Voor de beleidskaders, maar zeker ook voor de financiering. Europese subsidies zijn een belangrijke inkomstenbron voor onze boeren. Europa stelt landbouwbeleid op voor een periode van zes jaar. Recent is een nieuwe periode gestart.

De biodiversiteit staat onder druk, de waterkwaliteit is nog niet op orde en de gevolgen van klimaatverandering zijn merkbaar. Het nieuwe Europese landbouwbeleid, waar het Nationaal Strategisch Plan vanaf 2023 de nationale invulling van is, zet in op landbouwbeleid dat de achteruitgang van biodiversiteit, waterkwaliteit en klimaat tegengaat. In het Nationaal Strategisch plan zijn hiervoor meer (Europese) middelen beschikbaar dan voorgaande jaren. Het agrarisch natuur- en landschapsbeheer maakt onderdeel uit van het Nationaal Strategisch Plan en wordt via agrarische collectieven georganiseerd. Zij zullen dit najaar gebiedsplannen maken waarin zij voor de komende zes jaar beschrijven hoe ze met agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) willen inzetten op deze doelen.

Het ANLb wordt net als het natuurbeheer binnen natuurgebieden via de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 gesubsidieerd in zesjaartijdvakken. In de begroting 2023 is voor de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 in totaal een subsidieplafond van € 96.060.000 vastgesteld voor de zesjarige subsidieaanvragen. Voor het onderdeel ANLb is in de begroting 2023 voor de komende zes jaar een bedrag van € 52.060.000 benoemd. Inmiddels heeft de minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit toegezegd dat vanwege de indexatie van de maximale tarieven er meer budget beschikbaar komt voor het ANLb.

Momenteel zijn nog niet alle onderdelen van het Nationaal Strategisch Plan in detail uitgewerkt en is de implementatie van aanpalende regelgeving zoals de Zevende Nitraatrichtlijn nog niet geheel afgerond. Desondanks verwachten de agrarische collectieven om meer beheerpakketten ANLb ten behoeve van de doelen op het gebied van biodiversiteit en waterkwaliteit af te kunnen sluiten met individuele agrariërs. Dit, en de eerder genoemde indexatie leiden ertoe dat de verwachte omvang van het ANLb per 2023 groter is dan waarvoor onder het huidige subsidieplafond ruimte is. Omdat de uitvoering van de maatregelen bijdraagt aan verschillende doelen voor het landelijk gebied en gedeputeerde staten het positieve signaal van meer ambitie en inzet op doelen voor het landelijk gebied willen ondersteunen, is ervoor gekozen om de subsidie

hiervoor maximaal open te stellen. Vandaar dat wordt voorgesteld het subsidieplafond voor de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 op te hogen met € 11.732.000 naar € 107.792.000. Daarmee is er voor het onderdeel ANLb voor de komende zes jaar een bedrag van in totaal € 63.792.000 open te stellen (€ 10.632.000 per jaar).

Komend voorjaar worden de afspraken tussen Rijk en Europa en vervolgens ook met de provincies definitief gemaakt. Ook de agrarische collectieven hebben dan de beheerafspraken voor het komende beheerjaar gereed. Dan zal blijken in hoeverre de geboden financiële ruimte in Zuid-Holland ook daadwerkelijk benut kan worden door de collectieven.

Inhoud

Maatschappelijke opgave

Het agrarisch natuurbeheer richt zich op de instandhouding en ontwikkeling van de biodiversiteit in het agrarisch gebied, zoals in de leefgebieden open grasland, open akker, dooradering en water. Ook wordt ingezet op verbetering van de waterkwaliteit en het tegengaan van klimaatverandering.

Financiën en dekking

De verhoging van € 11.732.000 heeft dus betrekking op een periode van zes jaar (2023-2028). Het gaat per jaar om een € 1,95 miljoen, het jaarlijks beschikbare bedrag voor ANLb wordt verhoogt van € 8,7 miljoen naar € 10,6 miljoen. De dekking voor de totale zesjaarsperiode wordt gevonden in bijdragen vanuit Europa (Europese Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB)) en de cofinanciering hiervan door het rijk, aangevuld met subsidies voor speerpunten in het agrarisch natuurbeheer, namelijk provinciale middelen voor Actieplan Boerenlandvogels, rijksmiddelen voor het Aanvalsplan Grutto en waterschapsmiddelen voor waterkwaliteit.

Met deze verhoging wordt in de eerste jaren ingezet op meer Europese financiering voor het agrarisch natuurbeheer dan in het nationaal strategisch plan (NSP) dat Nederland bij Europa heeft ingediend. De Minister van LNV heeft toegezegd het op te lossen als dit aan het einde van de NSP periode tot vroegtijdige uitputting van Europese middelen zou leiden, mogelijkwerwijs door meekoppelen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Op basis hiervan hebben provincies in IPO-verband afgesproken om ruimer open te stellen dan oorspronkelijk in het NSP geprogrammeerd was, zodat de indexatie van het huidige agrarisch natuurbeheer opgevangen kan worden en er niet teruggegaan hoeft te worden in de omvang of kwaliteit van beheer.

De dekking van de jaarlijkse lasten na verhoging van het subsidieplafond ziet er als volgt uit:

Provinciale cofinanciering ANLb in begroting	€	3.378.814
Actieplan Boerenlandvogels	€	91.386
LNV cofinanciering Aanvalsplan grutto	€	199.116
Waterschappen cofinanciering watermaatregelen	€	<u>251.000</u>

Nationale cofinanciering totaal (35%)	€	3.721.200
---------------------------------------	---	-----------

EU financiering (65%)	€ <u>6.910.800</u>
Totaal	€ 10.632.000

Het extra bedrag van € 1,95 miljoen per jaar (€ 11,7 mln voor zes jaar) wordt gedekt door enerzijds de EU (65%) en anderzijds door bestaande provinciale middelen ter cofinanciering van het ANLb, bestaande middelen voor het Actieplan Boerenlandvogels en een extra bijdrage van de waterschappen (totaal 35%).

Juridische aspecten

Gedeputeerde Staten hebben in het Openstellingsbesluit agrarisch natuurbeheer Zuid-Holland 2023 een bepaling opgenomen dat de door hen vastgestelde subsidieplafonds kunnen worden verlaagd indien Provinciale Staten niet voldoende gelden ter beschikking stellen. Deze eventuele latere verlaging van een subsidieplafond geldt ook voor reeds ingediende aanvragen. Een subsidie wordt dan geweigerd voor zover door verstrekking van de subsidie het dan lagere subsidieplafond zou worden overschreden.

Daarnaast is in IPO verband afgesproken dat de agrarische collectieven hun aanvraag tot eind maart 2023 naar beneden kunnen bijstellen (zie ook de toelichting bij 'Procedure'). Daarna zullen de aanvragen beschikt worden en komt het totaalbedrag van de aanvragen mogelijk lager uit dan het totale subsidieplafond.

Provinciale Staten stellen het subsidieplafond vast op grond van artikel 5, eerste lid, van de Asv.

Formele bevoegdheid van Provinciale Staten

De formele bevoegdheid voor het nemen van onderhavig besluit is neergelegd in artikel 105 van de Provinciewet.

Voorafgaande besluitvorming

De begroting 2023 is op 9 november 2022 door Provinciale Staten vastgesteld. Het Openstellingsbesluit agrarisch natuurbeheer Zuid-Holland 2023 is door Gedeputeerde Staten op 6 december 2022 vastgesteld.

Proces

Landelijk is er hard gewerkt aan het opstellen van het Nationaal Strategisch Plan, waarmee Nederland invulling geeft aan de kaders van het Europese GLB. Dat heeft langer geduurd dan verwacht. In oktober is het definitieve NSP in Brussel ingediend. Nederland gaat, zoals hierboven ook al benoemd is, in de komende periode inzetten op verbreding en het leveren van maatschappelijke diensten op het gebied van biodiversiteit, milieu (waaronder waterkwaliteit) en klimaat. Dat kan enerzijds via het ANLb waarbij boeren maatregelen kunnen treffen binnen verschillende leefgebieden (grasland, akkerland, dooradering, water, klimaat). Maar anderzijds kunnen boeren die inzet ook leveren via de zogenaamde ecoregeling. Hoe de wisselwerking tussen beide uitpakt is nu nog onduidelijk. Boeren mogen tot eind maart kiezen of ze wel of niet aan de ecoregeling mee willen doen. Conform de landelijke lijn en in overleg met BoerenNatuur Zuid-Holland (de koepelorganisatie van de Zuid-Hollandse agrarische

collectieven) zijn er maatregelen genomen om de risico's voor de collectieven te beperken.

Procedure

Agrarische collectieven dienen in de tweede helft van december 2022 gebiedsaanvragen in. Hierin beschrijven zij hun ambities voor de komende zes jaren op het gebied van biodiversiteit (weide- en akkervogels, dooradering van het landschap, waterkwaliteit en klimaat). En vragen zij per leefgebied (grasland, akker, dooradering en water) subsidie aan. Vanwege de vele onzekerheden of boeren maatregelen zullen treffen via het ANLb of via de zogenaamde ecoregeling, kunnen collectieven hun aanvraag tot eind maart 2023 (naar beneden) bijstellen. Vervolgens stelt de provincie een beschikking op. Dit is conform de landelijke lijn, en deze procedure is afgestemd met de collectieven. De collectieven gaan wel gewoon van start per 1 januari 2023 met het ANLb.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 december 2022, met het besluitnummer PZH-2022-820168152PZH-2022-820129464;

Gelet op artikel 5, eerste lid, van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013;

Besluiten vast te stellen het volgende besluit:

Besluit wijziging subsidieplafond Subsidieregeling natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2023

Artikel 1 Wijziging subsidieplafond

Het subsidieplafond voor 2023 voor de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 wordt gewijzigd in € 107.792.000,00.

Artikel 2 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin dit besluit wordt geplaatst.

Artikel 3 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit wijziging subsidieplafond Subsidieregeling natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2023.

Den Haag, 8 maart 2023

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

B.S.M. Sepers

drs. J. Smit

Bijlagen:

Openstellingsbesluit agrarisch natuurbeheer Zuid-Holland 2023

Den Haag, 6 december 2022

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

wnd. secretaris,

voorzitter

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J. Smit